

Складнопідрядне речення з кількома підрядними

Вибіркова робота

СОСНА

1. Найбільше мене дивувала і вабила сосна... 2. І досі вона стоїть в моїй уяві такою, якою побачив уперше, до якої звик у дитинстві.

3. Можливо, та сосна ввійшла в моє життя і поселилася в якихось там клітинах мозку тому, що саме з її вершини я вперше в житті заглянув у свою долю, побачив ту велич і красу, яка стала у моєму житті вирішальною. 4. За власною ініціативою я ніколи не зважився б вилізти на вершину тієї сосни, що так вразила мене своєю величчю.

5. Мені ставало моторошно навіть тоді, коли я тільки, було, подумаю про те, щоб видертися на вершечок тієї золотавої красуні... 6. І в гурті, і самотою подовгу закликав я під нею, дивився туди, де купкою хмизу чорніло кібцеве гніздо, пильно дослухався до музичного дзвону тоненьких зелених гілок і прагнув забратись на самісіньку вершину, щоб побачити Київ, мій омріяний Київ...

Ключ:

2, 3, 5, 6.

Гра «Так чи ні»

- 1). Складнопідрядним називається речення, до складу якого входить два або більше простих, рівноправних між собою, з'єднаних сполучниками сурядності.**
- 2). У складнопідрядному та складносурядному реченнях різні засоби зв'язку.**
- 3). До сполучного слова можна поставити запитання, а до сполучника – ні.**
- 4). Розрізняють з'ясувальні, питальні та означальні види підрядних частин у складнопідрядному реченні.**
- 5). У складнопідрядному реченні може бути одна або кілька підрядних частин.**
- 6). Виділяють послідовну, однорідну та неоднорідну підрядності.**

7). Розділові знаки у складнопідрядному реченні з однорідною підрядністю ставляться за таким же принципом, як і при однорідних членах речення.

8). Речення *Я мрію так життя прожити, щоб кров і піт віддати землі своїй, щоб у плодах мої хилились віти, щоб розроставсь в глибинах корінь мій* є складнопідрядним з послідовною підрядністю.

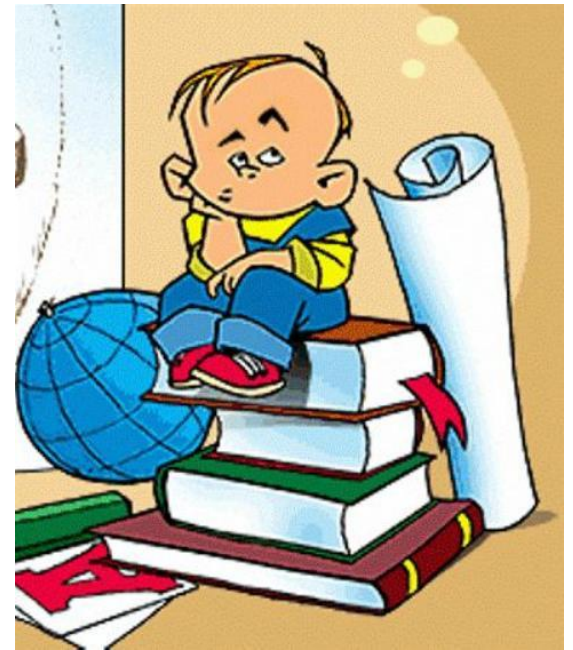
9). Речення з попереднього завдання складається з однієї головної та трьох підрядних з'ясувальних частин.

10.) У реченнях з послідовною підрядністю від кожної попередньої частини ставимо питання до кожної наступної.

11). У складнопідрядному реченні можуть вживатися такі розділові знаки: кома, двокрапка та тире.

12). У складнопідрядних реченнях можуть поєднуватися різні види підрядності.

Ключ: 1. Ні. 2. Так.
3. Так. 4. Ні. 5. Так.
6. Так. 7. Так.
8. Ні. 9. Ні. 10. Так.
11. Ні. 12. Так.

Робота в зошитах

Треба було ще глибоко розуміти, що мова тільки та невичерпно багата й гарна, яка виплекана рідним народом, яка живиться з народних джерел, що ніколи не замулюються.

Графічний диктант

Записати схеми до даних речень.

1. Я мрію так життя прожити, щоб кров і піт віддати землі своїй, щоб у плодах мої хилились віти, щоб розроставсь в глибинах корінь мій.
2. І здавалося мені, що це сам Шевченко промовляє крізь віки, щоб підтримати рідний народ у скрутну для нього годину.
3. Наступили ті осінні тихі та сумні дні, коли сонце світить і не гріє, коли спадає з дерева останнє пожовкле листя.
4. Коли пісні мого краю пливуть у різних голосах, мені здається, що збираю цілющі трави я в лугах.

Підкреслити граматичні основи, визначити вид підрядності, накреслити схеми.

В усіх людей світу існує повір'я, що той, хто забув звичаї своїх батьків, карається людьми і Богом.

Климко прокинувся від холодної роси, що впала йому на босі ноги, і побачив над собою світло-бузкове небо, яким воно буває лише восени на сході сонця.

Домашнє завдання

- За поданими схемами скласти речення, визначити тип підрядності.

1. [...], (коли...), (яке...).
2. (Якби...), [...], (яку...).
3. (Коли...), (який...), [...].
4. [..., (що), ...], (яка...).
5. [...], (як...), (як...), (як...).
6. [...], (що...) і (що...).

Бесіда

- 1. Які речення називаються складнопідрядними?**
- 2. Яка різниця між складнопідрядними і складносурядними реченнями?**
- 3. За допомогою чого приєднується підрядна частина до головної в складнопідрядному?**
- 4. Як відрізнити сполучне слово від сполучника?**
- 5. Назвіть види підрядності.**